

Наративни извештај о реализацији Акционог плана за 2025. годину за спровођење Стратегије за родну равноправност за период од 2021. до 2030. године

Влада је на седници одржаној 14. октобра 2021. године усвојила Стратегију за родну равноправност за период од 2021. до 2030. године („Службени гласник РС”, број 103/21 - у даљем тексту: Стратегија), док је 13. фебруара 2025. године Влада усвојила Акциони план за 2025. годину за спровођење Стратегије за родну равноправност за период од 2021. до 2030. године („Службени гласник РС”, број 15/25 - у даљем тексту: Акциони план за 2025. годину).

У складу са чланом 12. став 3. Закона о министарствима („Службени гласник РС”, бр. 128/20, 116/22 и 92/23 – др. закон) Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог (у даљем тексту: ресорно Министарство), обавља послове државне управе који се односе на: равноправност полова; антидискриминациону политику; питања у вези са родном равноправношћу, с циљем унапређења родне равноправности у Републици Србији, као и друге послове одређене законом и стога је надлежни предлагач на Влади Стратегије за родну равноправност за период од 2021. до 2030. године, као и пратећих акционих планова за њено спровођење. Имајући у виду да је Акциони план за 2025. годину други по реду план који је усвојила Влада за спровођење поменуте Стратегије, ресорно Министарство је ради сачињавања збирног извештаја, 13. марта 2026. године сачинило и упутило дописе надлежним органима са захтевом за достављање података који се односе на извештавање о реализованим активностима из Акционог плана за 2025. годину, као и о вредностима остварених показатеља за 2025. годину. Будући да поједини носиоци активности ресорном Министарству нису благовремено доставили тражене податке потребне за сачињавање извештаја, Министарство је са истим захтевом упутило ургенцију 27. марта 2026. године.

На основу достављених података од стране органа јавне власти који су носиоци реализације конкретних активности из Акционог плана за 2025. годину, након њихове анализе, ресорно Министарство је започело унос расположивих података у Јединствени информациони систем (ЈИС) за извештавање о реализацији активности из овог документа јавних политика и сачинило наративни збирни извештај.

1. Сажета анализа степена реализације активности из Акционог плана за 2025. годину

У извештајном периоду остварен је напредак у спровођењу активности предвиђених Акционим планом за 2025. годину. Тачније, анализа достављених података показује да се реализација активности одвијала у условима ограничене доступности података, неуједначеног извештавања надлежних институција, као и изазова у међусекторској координацији, али да је упркос наведеним изазовима, већина предвиђених активности и спроведена.

Тачније, анализа достављених података је показала да је од укупно 51 активности садржане у Акционом плану за 2025. годину у потпуности реализована 31 активност

(60,8%) што је бољи показатељ него у претходном акционом плану, док за 14 активности (27,5%) није започета реализација, пет активности (9,8%) се тренутно спроводе, а од реализације једне активности (2%) се одустало у 2025. години (Табела 1).

Табела 1: Степен реализације активности из Акционог плана за 2025. годину

Статус	Број активности	Процент (%)
Завршено	31	60,8%
Није започето	14	27,5%
У току	5	9,8%
Одустало се	1	2,0%
Укупно	51	100

Посебно је уочљиво да активности које подразумевају израду анализа, прикупљање података или укључивање више институција - нису реализоване.

Такође, анализа је показала да се један од кључних изазова у спровођењу Акционог плана за 2025. годину односи на недостатак релевантних показатеља и података разврстаних по полу код носиоца појединих мера и активности. У више случајева, носиоци активности су указали да подаци не постоје у оквиру доступних извора провере или да нису доступни у траженом облику. Ово је посебно изражено код показатеља који се односе на тржиште рада, предузетништво и иновациону делатност, што значајно отежава праћење напретка и процену ефеката јавних политика.

Додатно, уочено је да поједине институције нису благовремено достављале податке, или су достављени подаци били непотпуни и неусклађени са захтевима извештавања, што указује на потребу за даљим јачањем институционалних капацитета, као и унапређењем координације рада и одговорности органа у процесу извештавања.

У делу активности које се односе на економско оснаживање жена, напредак је делимично остварен, пре свега, због недовољне доступности података о реализованим програмима за оснаживање жена, али и услед изостанка мера које би допринеле смањењу родног јаза на тржишту рада. Посебно забрињава податак о платном јазу у 2025. години у износу од 14%, који указује на продубљивање неједнакости између жена и мушкараца, а што захтева дефинисање додатних мера за економско оснаживање жена у наредном двогодишњем Акционом плану.

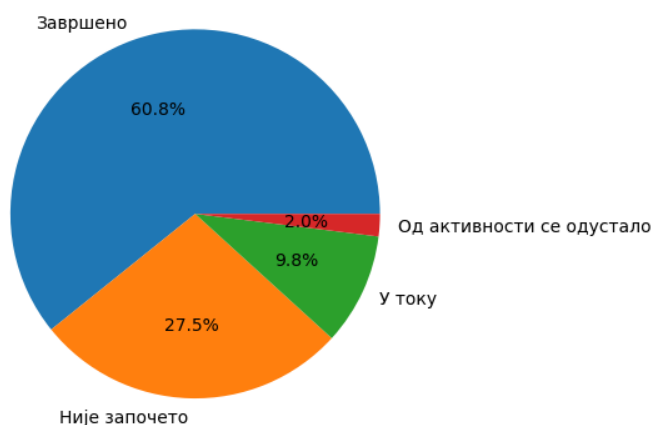
С друге стране, одређени позитивни помаци забележени су у областима образовања и подизања свести о родној равноправности. Реализација обука, измене наставних програма и укључивање родне перспективе у образовне садржаје - представљају значајан корак ка стварању предуслова за унапређење равноправности код популације младих. Такође, активности које се односе на промоцију учешћа жена у иновацијама и предузетништву

указују на постојање кадровских потенцијала, али је потребно системско унапређење њиховог положаја.

Када је реч о активностима које нису реализоване, разлози се, пре свега, односе на недостатак података и неразвијене базе података, нејасно дефинисане надлежности између институција, недовољну координацију између носилаца и партнера приликом реализације неке активности или приликом извештавања, као и услед ограничених административних и кадровских капацитета тих органа.

У појединим случајевима активности су, на захтев носиоца, препланиране за наредни период, што указује на потребу за бољим планирањем рокова за реализацију активности и бољим усклађивањем планираних активности са стварним могућностима органа (Графикон 1).

Структура реализације активности у 2025. години

Графикон 1. Структура реализације активности из Акционог плана за 2025. годину на основу њиховог статуса

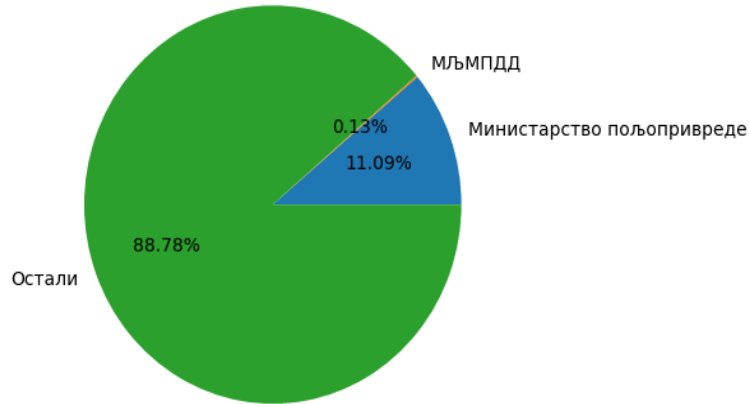
2. Анализа степена реализације финансијских средстава

Када је у питању реализација финансијских средстава, ресорно Министарство истиче да су 2025. години за реализацију активности предвиђених Акционим планом за 2025. годину обезбеђена значајна средства у буџету Републике Србије, и то у укупном износу 5.411.543.000 динара. Поред буџетских средстава, део активности је финансиран из донаторских извора, што указује на постојање додатне подршке међународних партнера, што је својеврсни допринос диверсификацији извора финансирања. Такође, одређени број активности реализован је без директних буџетских издвајања, кроз редован рад државних службеника и намештеника, што је приказано кроз текуће трошкове запослених.

Према достављеним подацима о утрошеним средствима, уочава се значајна разлика у нивоу финансијске реализације између појединих институција. Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде утрошило је око 600.000.000 динара, што представља доминантан удео утрошених средстава. Такође, ресорно Министарство утрошило је планираних 7.000.000 динара за реализацију активности из поменутог плана, док остали органи нису доставили податке о утрошеним средствима. Наведени показатељи

указују на то, да укупан удео утрошених средстава износи свега 11,22% у односу на укупно опредељена средства из буџета Републике Србије за реализацију активности из Акционог плана за 2025. годину (Графикон 2).

Удео утрошених средстава у односу на укупан буџет (2025)

Графикон 2. Удео утрошених средстава у односу на укупна средства из буџета Републике Србије опредељена за реализацију активности из овог Акционог плана за 2025. годину

3. Закључак:

Имајући у виду наведене показатеље, долази се до закључка да је у наредном периоду потребно унапредити систем прикупљања и обраде родно осетљивих података, јасније дефинисати одговорности институција за сваку реализацију активности из њихове надлежности, ојачати механизме међусекторске сарадње и планирати активности у складу са реалним капацитетима и расположивим ресурсима.

Посебну пажњу је потребно посветити усклађивању показатеља са вредностима садржаним у доступним изворима података, како би се омогућило квалитетно праћење напретка и доношење политика заснованих на доказима.

Иако је у извештајном периоду остварен напредак у односу на претходни период, укупна реализација активности из Акционог плана за 2025. годину за спровођење Стратегије за родну равноправност за период од 2021. до 2030. године указује на постојање значајних изазова који захтевају системски приступ, јачање институционалних капацитета и унапређење координације између свих релевантних актера.